

دانشنامه حقوقی خانواده

دکتر محمد روشن

(دانشیار دانشگاه شهید بهشتی)

محمد صادقی

انتشارات بخل

سرشناسه : روشن، محمد، ۱۳۴۳-
 عنوان قراردادی : ایران. قوانین و احکام
 عنوان و نام پدیدآور : دانشنامه حقوقی خانواده/ محمد روشن، محمد صادقی
 مشخصات نشر : تهران: جنگل: جاودانه، ۱۳۹۴
 مشخصات ظاهری : ۷۹۲ ص.
 شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۳۱۶-۳۹۸-۰ :
 وضعیت فهرست‌نویسی : فیپا
 موضوع : حقوق خانواده- ایران- دایرةالمعارف‌ها
 موضوع : حقوق- ایران- دایرةالمعارف‌ها
 شناسه افه : صادقی، محمد
 رده‌بندی کنگره : KMH۵۴۰/۹۵۲ ۱۳۹۴ :
 رده‌بندی دیویی : ۳۴۶/۵۵۰ ۱۵۰ :
 شماره کتابش‌اسی ملی : ۴۰۸۳۵۱۴ :

عنوان کتاب: دانشنامه حقوقی خانواده

تألیف: دکتر محمد روشن، محمد صادق

ناشر: انتشارات جنگل، جاودانه

ناظر فنی: امین لشکری

نوبت و سال چاپ: اول، ۱۳۹۵

قطع و تیراژ: وزیری، ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۴۰۰۰۰۰ ریال با جلد نفیس

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۱۶-۳۹۸-۰

[http:// www.junglepub.org](http://www.junglepub.org)

[email:// Info@junglepub.org](mailto:Info@junglepub.org)

تلفن: ۰۲۱-۶۶۴۸۶۱۱۵-۹-۶۶۴۸۲۸۳۰

۰۳۱-۳۳۲۰۵۰۶۷-۳۳۲۰۳۸۰۰-۹

«حق چاپ برای ناشر محفوظ است»

فهرست مطالب

مقدمه

الف

۵	Father/ Dad	أب
۸	Fathers	آباء
۸	Son	ابن
۹	Grandchild	ابن الإبن
۱۰	Nephew	ابن الأخ
۱۰	Cousin	ابن العم
۱۰	Farther/ Far	أبعد
۱۱	Paternity/Fatherhood/ Parenthood	إبوت
۱۲	Paternal/Paternal	أبوى
۱۲	Parents	أبوين
۱۷	Parental /of Full Blood	أبوينى
۱۷	Mute	أبكم
۱۷	Paternal	أبى
۱۷	FiliationProof of/ Proof of lineage	إثبات بنوت
۱۷	Permission/ Permit	إجازه
۲۰	Ancestors/ Great Grandparents	أجداد
۲۱	Quantum Meruit/Fair Equivalent /Remuneration	أجرت المثل
۲۳	Take into Sb Care	إحتضان
۲۳	To Discharge or Ejacuate Semen	إحتلام
۲۳	Ihram	إحرام
۲۳	MarriedState of Being	إحسان
۲۵	Progency/Descendants	أحفاد
۲۵	Civil Status/ Personal Status	أحوال شخصيه
۶۴	Brother	أخ
۶۵	Sister	أخت
۶۶	Sister in law	أخت الزوج
۶۷	Sister in law	أخت الزوجه

۶۷	 Servants	أخدام
۶۷	 Mute	أخرس
۶۸	 Concealing/ Conceal/Hiding	إخفاء
۶۸	 good morality/good deeds	إخلاق حسنه
۶۹	 Brotherhood /Fraternity	أخوت
۶۹	 Uncles/ Maternal	أخوال
۷۰	 Sisters	أخوات
۷۰	 Brothers and Sisters/ Collaterals	إخوه
۷۱	 full brother	إخوه ابوينی
۷۲	 parental half brother	إخوه أبی
۷۲	 maternal half brother	إخوه أمی
۷۲	 Brother	أخوی
۷۲	 Claim/Filiation	ادعای نسب
۷۴	 Authorization/Permission	إذن
۷۵	 Will/ Volition	إرادة
۷۵	 Apostasy	ارتداد
۷۶	 Inheritance/ Succession	ارث
۸۲	 Additional Succession	ارث به رد
۸۴	 Succession through relationship by marriage	ارث به سبب
۸۴	 Succession on Religious Quota	ارث به فرض
۸۶	 Succession via Subrogation	ارث به قائم مقامی
۸۸	 Succession through Kinship	ارث به قرابت
۸۹	 Succession through relationship by blood	ارث به نسب
۹۰	 ارث مرتد	
۹۰	 Relatives/ Wombs	أرحام
۹۰	 Mulct/Blood money	أرش
۹۰	 إرش البکاره	
۹۱	 Widower	أرمل
۹۱	 Widow	أرمله
۹۱	 Removal	إزاله
۹۲	 Defloration	إزاله بکارت

۹۲	ازدواج Marriage
۹۲	ازدواج موقت Concubine/Temporary Marriage
۹۲	ازدواج در عده Marriage with a Woman before Expiration of Her Widow Hood
۹۳	ازدواج با تبعه خارجی Marriage with a foreign national
۹۹	ازدواج با زن شوهردار
۹۹	ازدواج با دختر برادرزن و یا دختر خواهرزن
۱۰۰	ازدواج با غیرمسلمان
۱۰۱	ازدواج دائم Permanent Marriage
۱۰۱	ازدواج ثبت نشده Informal Marriage
۱۰۵	ازدواج مبدد زن اذن دادگاه
۱۰۷	ازدواج مجنون Insane Marriage
۱۰۸	ازدواج مسیار
۱۰۹	ازدواج منقطع Temporary Marriage/Concubinage
۱۰۹	ازدواج موقت Temporary Marriage/Concubinage
۱۰۹	اسperm
۱۰۹	استبضاع
۱۱۰	استحاضه Menstruation
۱۱۰	استرداد Refund/ Reclamation/ Retrieval
۱۱۲	استصحاب Presumption of Continuity
۱۱۴	استقلال Independence
۱۱۴	استنکاف Refusal
۱۱۶	استمتاع Enjoyment
۱۱۶	استیذان Consent/ Authorization/Permission
۱۱۷	استیفای عدد
۱۱۷	اسره Family
۱۱۷	اسلام Islam
۱۱۹	اشتباه Mixed/Wrong/Mistake
۱۲۰	اشتراک در صلب
۱۲۰	اشتراک در بطن
۱۲۰	اشتغال زن Woman employment
۱۳۰	إشهاد to Produce or Serve a Witness

۱۳۰	Presumption/Principle	اصل
۱۳۱	Presumption of Continuity	اصل استصحاب
۱۳۱	Principle of Freedom of Contracts	اصل آزادی قراردادها
۱۳۱	Presumption of Validity of Contracts	اصل صحت
۱۳۱	Presumption of Bindingness of Contracts	إصالةاللزوم
۱۳۲	Presumption of Innocence/Presumption of Clearance	اصل براءة
۱۳۲	Presumption of Posteriority	اصل تأخر حادث
۱۳۳	Presumption of Non-existence	اصل عدم
۱۳۳	Causing to Harm/Damification	إضرار
۱۳۳	Constraint/ Organe	اضطرار
۱۳۴		اعاله
۱۳۴	Addiction	اعتیاد
۱۳۷	Insolvency/ Indigence	إعسار
۱۴۰	Chaste	إعفاف
۱۴۰	(Paternal) Uncles	أعمام
۱۴۱	Blind	أعمى
۱۴۱	Separation/ Differentiation	إفتراق
۱۴۲	Defloration	إفتضاض
۱۴۲	Dependents	افراد تحت تکفل
۱۴۳		إفضاء
۱۴۴	Indigence/ Insolvency	إفلاس
۱۴۵	Relatives/Kin	أقارب
۱۴۷	Rescission/ Cancellation	إقاله
۱۴۷	Domicile/ Residence	اقامتگاه
۱۵۱	Married Woman Domicile/ Wife Domicile	اقامتگاه زوجة
۱۵۲	Domicile of Minor or Incapable	اقامتگاه صغیر و محجور
۱۵۲	Confession/ Admission	اقرار
۱۵۵	Recognition of Relationship	اقرار به نسب
۱۵۵	Closer/ Nearer	أقرب
۱۵۵	Relatives	أقرباء
۱۵۶		اقربیت

۱۵۶	Near of Kin Excludes the Remoter	الأقرب يمنع الأبعد
۱۵۶	Duress/ Reluctance	اکراه
۱۵۸	Words	الفاظ
۱۵۸	Mother	أم
۱۶۳	Presumption of marriage Bed	أماره فراش
۱۶۳	Venereal Disca	امراض مقاربتی
۱۷۱	Woman/ Ladies	إمرأه
۱۷۱	Jointly Acquired Properties/ Jointly Owned Properties	اموال مشترک
۱۷۲	Non-litigious Matters/ Probate Matters	امور حسیبی
۱۷۶	Estate Affairs	امور راجعہ تہ
۱۷۶	Maternal	أُمّی
۱۷۸	Trustworthy/ Trustee	امین
۱۸۲	Relating or depending one judicial decision to another	إناطہ
۱۸۳	Determining/ Probate of Will/ Exclusive/ Probate	انحصار وراثت
۱۸۶	Disolution of Marriage	انحلال نکاح
۱۸۹	Creation/ Production/ Origination	انشاء
۱۹۰	Conclusion/ Ratification	انعقاد
۱۹۰	Alimony/ Maintaining Wife	انفاق
۱۹۷	Denial/ Repudiation/ Refutation	انکار
۱۹۸	Denial of Marriage	انکار زوجیت
۱۹۹	Disowning a son	انکار ولد
۱۹۹	Embryo Donation	اهدای جنین
۲۰۱		اهدای گامت
۲۰۱	Non-muslims religions/ People of covenant	اہل کتاب
۲۰۴	Capacity	اہلیت
۲۰۶	Descendants	اولاد
۲۰۹	Ovule	اوول
۲۰۹	Females	اناث
۲۱۰	Avengers of Blood	اولیای دم
۲۱۴	Testamentary Excutors	اوصیاء
۲۱۵	Offer	ایجاب

۲۱۶.....	Testament ایصاء
۲۱۶.....	Cadence/Unilateral Obligation ایقاع
۲۱۶.....	ایلاء
۲۱۷.....	Belief /Faith ایمان
۲۱۸.....	Fathers آباء
۲۱۸.....	Pregnant آبستن
۲۱۹.....	Colostrum/ Beestings آغوز
۲۲۰.....	آیات الأحکام خانواده
۲۲۸.....	Procedures of Martial Courts آیین دادرسی خانواده
۲۲۹.....	آیین رسیدگی راجع به اطفال
ب	
۲۳۲.....	Brother in law باجناق
۲۳۲.....	Pregnant باردار
۲۳۲.....	Void باطل
۲۳۴.....	Virgin باکره
۲۳۶.....	Adult بالغ
۲۳۶.....	Revocable divorce/ definite divorce بائن
۲۳۷.....	Dispense with Remaining Term بذل مدت
۲۳۷.....	Brother برادر
۲۳۸.....	Full Brother برادر ابویی
۲۳۸.....	Paternal Brother برادر ابی
۲۳۸.....	Maternal Brother برادر امی
۲۳۸.....	برادر دینی
۲۳۸.....	Foster Brother برادر رضاعی
۲۳۸.....	Nephew برادرزاده
۲۳۹.....	Brother in Law برادرزن
۲۳۹.....	Brother in Law/Husband's Brother برادرشوهر
۲۳۹.....	Leprosyleper برص
۲۴۰.....	Eyesight بصر
۲۴۰.....	Matrimony/Enjoyment بضع
۲۴۱.....	Virginity/ Maidenhood بکارت

۲۴۱	virgin/Virginal	بکر
۲۴۱	Maturity/ Adulthood	بلوغ
۲۴۳	Dauther	بنت
۲۴۴	Husband's Daughter	بنت‌الزوج
۲۴۴	Wife's Daughter	بنت‌الزوجه
۲۴۴	Sonship Filiation	بنوت
۲۴۵	Venereal Disease	بیماری آمیزشی
۲۴۵	Sexual-Transmitted Disease/ Venereal Disease	بیماری جنسی
۲۴۵	Widow	بیوه
۲۴۵	Single/ Bachelor/ Unmarried	بی‌همسر

پ

۲۴۶	Purity or cleanness (of women who are not menstruous)	پاکیزگی
۲۴۶	Father/ Dad	پدر
۲۴۶	Foster Father	پدر رضاعی
۲۴۶	Legal Father	پدر شرعی
۲۴۶	Natural Father	پدر طبیعی
۲۴۶	Legal Father	پدر قانونی
۲۴۶	Adoptive Father	پدرخوانده
۲۴۶	Son	پسر
۲۴۶	Foster Son	پسر رضاعی
۲۴۶	Legal Son	پسر شرعی
۲۴۷	Natural Son	پسر طبیعی
۲۴۷	Legal Son	پسر قانونی
۲۴۷	Adopted Son	پسرخوانده
۲۴۷	Lepers	پلیس‌کودک
۲۴۸	Lepers	پسی

ت

۲۴۹	Chastisement/ Discipline	تأدیب
۲۴۹	Marriage	تأهل
۲۴۹	Nationality	تابعیت

۲۵۴	National / Subject	تبعه
۲۵۴	Adoption	تبنی
۲۵۵	Bachelorship/Bachelorhood/ Celibacy/ Singleness	تجرد
۲۵۵	Appraisal of Estate	تحریر ترکه
۲۵۶	Arbitration	تحکیم
۲۵۶	making (rendering) Lawful	تحلیل
۲۵۷	Misrepresentation	تدلیس
۲۵۸		ترتیب
۲۵۸	Training a Child /Upbringing	تربیت
۲۵۹	Breast-feed	ترضیع
۲۶۲	Mutual consent	تراضی
۲۶۳	Failure to maintain (زوج)	ترک انفاق
۲۶۴	Failure to maintain (کودک و قارب)	ترک انفاق (کودک و قارب)
۲۶۴	Heirloom / Patrimony/ Inheritance	ترکه
۲۶۵	Marriage	تزوید
۲۶۵	Punish	تنبيه
۲۶۵	strengthening/consolidation	تشديد
۲۶۵	Reconciliation	تصالح
۲۶۵	Certification/Ratification/ Confirmation	تصدیق
۲۶۵	Specifying/ Express/ Explicit	تصریح
۲۶۵		تعارض ولایت پدر و جد پدری
۲۶۶	Bigamy/ Polygamy/ Polygyny	تعدد زوجات
۲۶۶	Metonymy	تعریض
۲۶۷		تعصیب
۲۶۸	Suspensive Condition in Marriage Contract	تعلیق در ازدواج
۲۶۸	Sex Change	تغییر جنسیت
۲۷۲	Rescission/ Cancellation	تفاسخ
۲۷۲	Disperse/ Separation	تفریق
۲۷۲		تفریق جسمانی
۲۷۲	marriage without Indication to the Marriage Portion	تفویض بضع
۲۷۳	Delegate to Determine the Amount of Marriage Portion	تفویض مهر

۲۷۴		تکالیف زوجین
۲۷۵	 Artificial Insemination/ Donor Insemination	تلقیح مصنوعی
۲۷۹	 Condescension/Obedience/Submission	تمکین
۲۷۹	 Sexual submission	تمکین خاص
۲۷۹	 Submission	تمکین عام
۲۷۹	 Acquisition	تملیک
۲۷۹	 Reproduction	تناسل
۲۷۹		توارث فرقی مختلف اسلامی از یکدیگر
۲۸۰		توارث کفار از یکدیگر
۲۸۰	 Organogenesis, Generate	توالد
۲۸۱	 Apostate Repentance/ Apostate Penance	توبه مرتد
۲۸۱	 Artificial Reproduction	تولیدمثل مصنوعی

ث

۲۸۳	 of person status Registration	ثبت احوال
۲۸۸	 Registration of Marriage	ثبت ازدواج
۲۹۰	 One Third	ثلث
۲۹۰	 Eighth	ثمن
۲۹۱	 Defoliated	تثیب

ج

۲۹۲	 Genital Organs Cut	جَب
۲۹۲	 Grandfather	جد
۲۹۳	 Grandmothers	جدات
۲۹۴	 Grandmother	جده
۲۹۴	 Offences against Children	جرایم علیه اطفال
۲۹۶	 Offences against Family Rights and Duties	جرایم علیه حقوق و تکالیف خانوادگی
۲۹۸	 Leprosy	جذام
۲۹۹	 Intercourse/ Copulation/ Coitus/ Coition	جماع
۲۹۹	 lunacy/ Madness/ Insanity	جنون
۳۰۳	 Embryo/ Fetus	جنین
۳۰۶	 Dowry/ Tocher	جهاز

۳۰۷ Dowry/Tocher جهیزیه

ح

۳۰۸ Excluder حاجب

۳۰۹ Pregnant حامل

۳۰۹ Gestation/ Conception حاملگی

۳۱۰ Monstrous حائض

۳۱۰ حیوه

۳۱۰ Exclusion from inheritance حجب

۳۱۲ Total exclusion حجب حرمان

۳۱۲ Partial exclusion حجب نقصان

۳۱۲ Interdiction حجر

۳۲۴ Forbidden/ Prohibited/ unlawful حرام

۳۲۴ fault/ sin/ guilt حرج

۳۲۶ حریم خصوصی خانواده

۳۲۷ حصر وراثت

۳۲۷ Share حصه

۳۲۸ Custody حضانت

۳۳۶ Child's Right for Education حق تحصیل کودک

۳۳۷ حق القسم

۳۳۸ Right of Lien حق حبس

۳۴۰ حق مسکن

۳۴۱ Right of Visiting حق ملاقات

۳۴۲ Family Law حقوق خانواده

۳۴۳ Financial Right of Spouses حقوق مالی زوجین

۳۴۴ Arbitration حکمیت

۳۴۴ حلیله

۳۴۴ Fetus/ Embryo حمل

۳۴۵ Menstruation/ period Monthly حیض

خ

۳۴۸ (Maternal) Uncle خال

۳۴۸	(Maternal) Aunt خاله
۳۴۹	Family خانواده
۳۵۸	Extended Family خانواده گسترده
۳۵۹	Nuclearfamily خانواده هسته‌ای
۳۵۹	Household خانوار
۳۶۰	Castrating/ Castrated خِصاء
۳۶۰	Eunoch/ Castrated خصی
۳۶۰	Betrothal/ demand in marriage خطبه
۳۶۰	خلع
۳۶۰	Hermaphrodite/Andro gynceas خُنثی
۳۶۱	Betrothal/ demand in marriage خواستگاری
۳۶۲	Sister خواهر
۳۶۲	Option خيار
د	
۳۶۴	Juvenile Court دادگاه اطفال
۳۶۸	Family Court دادگاه خانواده
۳۷۰	Arbitration داوری
۳۷۰	(Maternal) Uncle دایی
۳۷۰	Daughter/ Girl دختر
۳۷۰	Adopted Daughter دخترخوانده
۳۷۰	Wife's Daughter دخترزن
۳۷۰	Husband's Daughter دخترزوج
۳۷۰	Coition دخول
۳۷۱	Grade/ Degree درجه
۳۷۲	Personal Status Dispute دعوی احوال شخصیه
۳۷۲	Inheritance Dispute دعوی ارث
۳۷۳	Insolvency Dispute دعوی اعسار
۳۷۳	Family Dispute دعوی خانوادگی
۳۷۴	Marriage Portion Dispute دعوی مطالبه مهر
۳۷۵	Alimony dispute دعوی نفقه
۳۷۶	دماء ثلاثه

- ۳۷۶.....Two-thirds دو ثلث
- ۳۷۷.....Insane دیوانه
- ذ
- ۳۷۸.....Males ذکور
- ر
- ۳۷۹.....One Forth / Quarter ربع
- ۳۷۹.....رتقاء
- ۳۷۹.....Reversional/ Reversionary رجعی
- ۳۷۹.....revolving رجوع
- ۳۸۱.....Womb/ Uterus رحم
- ۳۸۱.....Refusal/ Pestition/ Rejection رد
- ۳۸۱.....rejourning the inheritance رد ترکه
- ۳۸۲.....Growth/ Maturity رشد
- ۳۸۳.....adlescent/ mentally mature رشید
- ۳۸۴.....Consent رضا
- ۳۸۴.....Foster/ Lactation رضاع
- ۳۸۶.....Baby/ Suckling/ Infant رضیع
- ۳۸۶.....Paterfamilias/ Head/ MasterChairmanship ریاست
- ۳۸۹.....Head رئیس
- ز
- ۳۹۰.....Adulterer/ Fornicator زانی
- ۳۹۰.....Adulteress/ Fornicators زانیه
- ۳۹۰.....Invalidism/ Palsy زمین گیری
- ۳۹۰.....Female/Woman زن
- ۳۹۴.....Adultery/ Fornication/ illicit Intercourse زنا
- ۳۹۸.....Wedlock/ Matrimony زناشویی
- ۳۹۸.....Adultery زناي محصنه
- ۳۹۸.....Husband زوج
- ۴۰۰.....Brother in law زوج الاخت

۴۰۱		Stepfather زوج‌الام
۴۰۱		wife زوجه
۴۰۴		Stepmother زوج‌الاب
۴۰۵		Conjuality/ Matrimony/ Marital/ Parity زوجیت
۴۰۵		Couple/ Spouses زوجین

س

۴۰۷		Affinity/ Affinities سبب
۴۰۷		Grandson سبط
۴۰۷		Identification سِجِل
۴۰۹		Lesbianism سُحُق
۴۱۰		one sixth سُدس
۴۱۱		Imbecile/ Fool سفیه
۴۱۱		Feticide/ Abortion/ Miscarriage/ Embryotocin سقط جنین
۴۱۳		سقوط ولایت قهری
۴۱۶		Silence سکوت
۴۱۷		Age سن
۴۲۰		Abuse سوءاستفاده
۴۲۰		سوءمعاشرت
۴۲۱		share of inheritance سهم‌الارث
۴۲۱		Share سهم

ش

۴۲۴		Evidence/ Witness شاهد
۴۲۴		Simulation/ Cloning شبیه‌سازی
۴۳۴		Person/ Individual/ Identity شخص
۴۳۴		Personality/ Individuality شخصیت
۴۳۵		شرط خلاف مقتضای عقد نکاح
۴۳۶		شرط سن در ازدواج
۴۳۸		شرط عدم ازدواج مجدد
۴۴۶		شروط ارث
۴۴۷		شروط ضمن عقد مندرج در قباله ازدواج

- ۴۴۹ Shighar شِغار
- ۴۵۰ Discord/ Schism/ Breach شقاق
- ۴۵۰ Husband شوهر
- ۴۵۴ شیربها

ص

- ۴۵۶ Husband of a Nursing Mother صاحب شیر
- ۴۵۶ صاحب‌اللبین
- ۴۵۶ Holder of a Fixed Share صاحبان فرض
- ۴۵۸ Infant/ Minor صبی
- ۴۵۹ Girl Daughter صبیّه
- ۴۵۹ Dower صداق
- ۴۵۹ Infancy/ Minority صغر
- ۴۵۹ Infant/ Nonage صغیر
- ۴۵۹ in Discerning Minor صغیر غیر ممیز
- ۴۵۹ Discerning Minor صغیر ممیز
- ۴۵۹ Infant/ Minor صغیره
- ۴۶۰ Loin صلب
- ۴۶۰ Affinity/ Affine صهر
- ۴۶۰ Formula صیغه
- ۴۶۱ Divorce formula صیغه طلاق
- ۴۶۲ Marriage formula صیغه نکاح

ض

- ۴۶۶ ضامن جریره
- ۴۶۶ rival wife ضره
- ۴۶۶ add a trustee ضمّ امین

ط

- ۴۶۸ Divorcer طالق
- ۴۶۸ degree in the succession طبقه ارث
- ۴۶۹ Infant/ Child طفل

۴۷۲		Divorce	طلاق
۴۸۷		طلاق السنه	طلاق السنه
۴۸۷		طلاق [زن] باردار	طلاق [زن] باردار
۴۸۷		Irrevocable divorce/ Definite divorce	طلاق بائن
۴۸۸		divorce lacking legal requirements	طلاق بدعی
۴۸۸		طلاق بدون رعایت تشریفات	طلاق بدون رعایت تشریفات
۴۸۸		طلاق بیمار	طلاق بیمار
۴۸۹		طلاق تعسف	طلاق تعسف
۴۸۹		divorce by mutual consent	طلاق توافق
۴۸۹		divorce by judgment	طلاق حاکم
۴۸۹		طلاق خلع	طلاق خلع
۴۸۹		Revocable divorce	طلاق رجعی
۴۸۹		طلاق سنی	طلاق سنی
۴۹۰		طلاق عدتی	طلاق عدتی
۴۹۰		طلاق مبارات	طلاق مبارات
۴۹۰		طلاق معلق	طلاق معلق
۴۹۰		طلاق [غایب] مفقودالائثر	طلاق [غایب] مفقودالائثر
۴۹۰		طلاق منجز	طلاق منجز
۴۹۱		purity	طهر
۴۹۱		طهر غیرمواقعہ	طهر غیرمواقعہ
۴۹۱		طهر مواقعہ	طهر مواقعہ

ظ

۴۹۲		ظہار	ظہار
-----	-------	------	------

ع

۴۹۳		Period/ Menstruation	عادت زنانگی
۴۹۳		Period/ Menstruation	عادت ماہانہ
۴۹۳		Unmarried	عازب
۴۹۳		formula pronouncer/ solemnizer of marriage	عائد
۴۹۳		Sterile/ Barren	عاقِر
۴۹۳		Wise/ Rational	عاقل

۴۹۴	Kinsman	عاقله
۴۹۶	Adulterer/ Fornicator	عاهر
۴۹۶	Family	عائله
۴۹۶	Viduity period	عده
۴۹۸	Custom	عرف
۴۹۸	Bachelor/ Single/ Unmarried	عزب
۴۹۸	distress and constriction	عسر و حرج
۴۹۹	male descendantsAgnati	عصبه
۴۹۹		عضل
۵۰۰		غفلاء
۵۰۰	Contract	عقد
۵۰۱		عقر
۵۰۲	Sterile/ Barren	عقیم
۵۰۲	(Paternal) Uncle	عمّ
۵۰۳	Aunt	عمه
۵۰۴	Impotency	عنن
۵۰۵	Impotent	عنین
۵۰۵	reduction the shares of heirs	عول
۵۰۵	Wife/ Family	عیال
۵۰۵	Defect/ Fault	عیب

غ

۵۰۷	Absent or missing person	غایب مفقودالاثر
۵۰۸	Imbecile/ Immature	غیررشید

ف

۵۰۹	owner of the milk	فحل
۵۰۹	RansomRedemption/	فداء
۵۱۰	Ransom	فدیه
۵۱۰	Marriage bed	فراش
۵۱۱	Vulva/ Pudendum	فرج
۵۱۱	Child	فرزند

۵۱۱		Adoption	فرزندخواندگی
۵۱۹		Adoptive child	فرزندخوانده
۵۱۹		Adopter	فرزندخواه
۵۱۹		fixed share of an heir	فرض
۵۲۰		Deception in marriage	فریب در ازدواج
۵۲۳		Terminating a marriage	فسخ نکاح
۵۲۴			فضول
۵۲۴		Unauthorized	فضولی
۵۲۵		Death Demise	فوت
ق			
۵۲۶			قاذف
۵۲۶		Family judge	قاضی خانواده
۵۲۶		Menstruation	قاعدگی
۵۲۶			قاعده فراش
۵۲۶		Family protection law	قانون حمایت خانواده
۵۶۳		Acceptance	قبول
۵۶۴		Acceptance of estate	قبول ترکه
۵۶۵		Express acceptance	قبول صریح
۵۶۵		Implied acceptance	قبول ضمنی
۵۶۶		Qualified acceptance	قبول مشروط
۵۶۶		Absolute acceptance	قبول مطلق
۵۶۶		Murder/ Killing	قتل
۵۶۷			قتل در فراش
۵۶۹			قتل فرزند توسط والدین یا اولیای قانونی
۵۷۰		imputation of in chastity	قذف
۵۷۲		Menstrual period	قرء
۵۷۲		Consanguinity	قربابت
۵۷۴		Foster relationship	قربابت رضاعی
۵۷۴		relationship by marriage	قربابت سببی
۵۷۵		blood relationship	قربابت نسبی
۵۷۶		bony process bloking vagina	قرن

۵۷۶	قرناء
۵۷۶	قسم
۵۷۶	قصد Intention
۵۷۶	قواد Pimp/ Procurer
۵۷۷	قوادی Procurement
۵۷۷	قیم Guardian
۵۷۹	قیمومت Guardianship

ی

۵۹۰	کابین Dower
۵۹۰	کافر Infidel
۵۹۱	کفایت parity of status between parties to marriage
۵۹۱	کفر Infidelity
۵۹۱	کفو Equal
۵۹۱	کلالة Collateral
۵۹۴	کلالة ابوینی Parental collateral
۵۹۴	کلالة ابی Paternal collateral
۵۹۴	کلالة امی Maternal collateral
۵۹۴	کنوانسیون حقوق کودک Convention on the Right of Children (CRC)
۶۲۳	کودک Child/ Infant
۶۲۴	کودک آزاری Child abuse
۶۲۴	کودکان بدون سرپرست Children without guardians

ی

۶۲۵	گامت Gametes
۶۲۵	گواهی عدم امکان سازش Certificate of Impossibility
۶۲۷	گواهی نامه تندرستی

ل

۶۲۹	لاحر
۶۲۹	لال Mute
۶۲۹	لباء Colostrum/ Beestings

۶۲۹.....	Milk لبن
۶۳۰.....	conjugal anathema/ Malediction لعان
۶۳۱.....	fertilization لقاح
۶۳۱.....	In viro fertilization لقاح مصنوعی
۶۳۲.....	Buggery/ Sodomy/ Pederasty لواط

م

۶۳۴.....	estate of a deceased/Inheritance ماترک
۶۳۴.....	Mother مادر
۶۳۴.....	Surrogate Mother مادر جائزین
۶۳۴.....	foster-mother/ mother suckling مادر رضاعی
۶۳۴.....	Mother in law مادر زن
۶۳۵.....	مال موضوع مہر
۶۳۶.....	مبارات
۶۳۶.....	Married متأهل
۶۳۶.....	Married متزوج
۶۳۷.....	Contractor متعاقد
۶۳۷.....	Temporary marriage/ Concubine متعہ
۶۳۷.....	Single/ Bachelor/ Unmarried مجرد
۶۳۷.....	Insane مجنون
۶۳۷.....	Periodic Insane مجنون ادواری
۶۳۷.....	Permanent Insane مجنون دایمی
۶۳۸.....	محتمل
۶۳۸.....	Incompetent/ Incapable محجور
۶۳۸.....	Confident/ Intimate محرم
۶۳۸.....	Forbidden/ Prohibited مُحَرَّم
۶۳۸.....	مُحَرَّمات
۶۴۰.....	محرمیت
۶۴۰.....	Chaste/ Continent/ Married man محصن
۶۴۱.....	Fortified/ Chaster/ Married woman محصنہ
۶۴۱.....	محلل
۶۴۱.....	محللہ

۶۴۱	Menstruous/ Menstruation	مَحِيض
۶۴۱		مُخَالع
۶۴۱	Man	مَرَأ
۶۴۱	Woman	مَرَأه
۶۴۱	Apostate	مَرْتَد
۶۴۱		مَرْتَد فطری
۶۴۲		مَرْتَد مَلّی
۶۴۲	Foster child/ Suckled	مَرْتَضَع
۶۴۲		مَرْد
۶۴۲	wet nurse	مَرَضِعَه
۶۴۲	Death Denial	مَرِغ
۶۴۲	Lesbianism/ Tribadomy	مَسَاحِقَه
۶۴۲	Mensuating	مَسْتَحَاضَه
۶۴۲		مَسْتَرَاہ
۶۴۲		مَسْیَار
۶۴۲	Affinity /Affinities	مُصَاهَرَت
۶۴۲	bed fellowship	مُضَاجَعَه
۶۴۲		مَعْتَدَه
۶۴۴	Divorced	مَطْلُوق
۶۴۴	Divorcee/ Divorced Woman	مُطَلَّقه
۶۴۴	Insolvent/ Pinching	مَعْسَر
۶۴۴		مَفْوضَه البَضْع
۶۴۴		مَفْوضَه المَهر
۶۴۴	Sexual intercourse	مُقَارِبَت
۶۴۴		مَقْذُوف
۶۴۴		مَلَاعِن
۶۴۴	procedure in conjugal anathema	مَلَاعِنَه
۶۴۵	Spender	مَنْفِق
۶۴۵	entitled to maintenance	مَنْفِق عَلَیْه
۶۴۵	sexual intercourse	مَوَاقِعَه
۶۴۵	Impeachment of Inheritance	مَوَانَعِ ارْث

۶۴۶	Death/ Demise	موت
۶۴۸	real death	موت حقیقی
۶۴۹		موت حکمی
۶۴۹	Natural Death/ Rcal Death	موت طبیعی
۶۴۹	Presumptive Death	موت فرضی
۶۵۴	Sstate-leaver	مورث
۶۵۴	Legator	موروث
۶۵۴	Legator/ Bequest	موصی به
۶۵۶	Divisor/Testatrix/ Testator	موصی
۶۵۷	Legatee/ Devisee	موصی له
۶۵۸	ward	مولی علیه
۶۵۹	scal	مهر
۶۶۸		مهر السنه
۶۶۸	reasonable marriage portion	مهر المتمعنه
۶۶۹	suitable dower/ average bridal gift	مهر المثل
۶۷۰	specified marriage portion	مهر المسمى
۶۷۱	scal	مهریه
۶۷۱	Inheritance/ Hereditament/ Legacy	میراث
۶۷۲	Inheriting of the Neutral	میراث خنثی
۶۷۲	Curtsey/ Estate by Curtsey	میراث زوج و زوجه

ن

۶۷۴	Delinquent	ناشر
۶۷۴	Delinquent	ناشره
۶۷۴	Surname/ Last Name	نام خانوادگی
۶۷۵	First Name/ Name	نام
۶۸۰	Engagement /Betrothal	نامزدی
۶۸۲	Bridat gift	نحله
۶۸۳		نحوه محاسبه ارزش مهریه به نرخ روز
۶۸۶		نحوه مطالبه نفقه
۶۸۸	Coition/ Sexual Intercourse/ Copulate	نزدیکی
۶۸۸	Sexual intercourse of doubtful organ	نزدیکی به شبهه

۶۸۸	Descent/ Linage/ Parentage	نسب
۶۹۱	Legitimate parentage	نسب مشروع
۶۹۱	Parentage of an Artificial Insemination	نسب ناشی از تلقیح مصنوعی
۶۹۱	Illegitimate Parentage	نسب نامشروع
۶۹۱	Delinquency	نشوز
۶۹۲	Half	نصف
۶۹۴	Portion/ destined share	نصيب
۶۹۴	Financial System of Independence in Property	نظام استقلال در اموال
۶۹۴	Matrimonial Regime of Family /Family Financial System	نظام مالی خانواده
۶۹۵	Joint Financial System/ Common Financial System	نظام اشتراک در اموال
۶۹۸		نقاس
۶۹۸	Alimony/ Maintenance/ Expenditure	نفقة
۷۰۱	Parental maintenance	نفقة ابوين
۷۰۱	Relative maintenance	نفقة اقارب
۷۰۱		نفقة در عده وفات
۷۰۲	Wife's alimony	نفقة زوجه
۷۰۷	rejection of paternity	نفي ولد
۷۰۸	Marriage	نكاح
۷۲۵		نكاح استبضاع
۷۲۵		نكاح فضولی
۷۲۵		نكاح سفیه
۷۲۶		نكاح شغار
۷۲۶	Insane marriage	نكاح مجنون
۷۲۷	Permanent marriage	نكاح دائم
۷۲۷	Apostate Marriage	نكاح مرتد
۷۲۷		نكاح معاطاتی
۷۲۹	Temporary marriage	نكاح موقت
۷۲۹	Temporary marriage	نكاح منقطع
۷۲۹		نوسان در بهای مهر
۷۳۰	Grandchild	نوه

۷۳۱	Heir/ Inheritance	وارث
۷۳۱		واطی به شبهه
۷۳۱		Father
۷۳۱		والد
۷۳۱		Mother
۷۳۱		والده
۷۳۱		Parents
۷۳۱		والدین
۷۳۱	Inheritance/ Succession	وراثت
۷۳۱		Heirs
۷۳۱		ورثه
۷۳۱		Executorship
۷۳۱		وصایت
۷۳۱		Death
۷۳۱		وفات
۷۳۱		Executor
۷۳۱		وصی
۷۳۳		Will/ Testament
۷۳۸		bequeathing a murderer
۷۳۸		وصیت برای قاتل
۷۳۸		bequeathing a murderer
۷۳۸		وصیت تملیکی
۷۳۹		Contractual Will
۷۳۹		وصیت عهدی
۷۳۹		Bequeathing for Polytheis
۷۳۹		وصیت برای کافر
۷۳۹		Will/ Testament
۷۳۹		وصیت‌نامه
۷۴۰		Self-written Will
۷۴۰		وصیت‌نامه خودنوشت
۷۴۰		Official Will
۷۴۰		وصیت‌نامه رسمی
۷۴۱		Secret Will
۷۴۱		وصیت‌نامه سری
۷۴۱		nuncupative Will/ unwritten Will
۷۴۱		وصیت‌نامه شفاهی
۷۴۱		Usual Will/ Common Will
۷۴۱		وصیت‌نامه عادی
۷۴۲		Unusual Will/ Abnormal Will
۷۴۲		وصیت‌نامه غیرعادی
۷۴۳		Written Will
۷۴۳		وصیت‌نامه کتبی
۷۴۳		Status
۷۴۳		وضعیت
۷۴۳		Mistaken Intercourse
۷۴۳		وطی به شبهه
۷۴۴		promise of marriage/ Betrothment
۷۴۴		وعده ازدواج
۷۴۴		Loyalty
۷۴۴		وفاداری
۷۴۴		وکالت بلاعزل در سند ازدواج
۷۴۷		Agency in Marriage
۷۴۷		وکالت در نکاح
۷۴۸		Guardianship/ Mastership
۷۴۸		ولایت

۷۴۹	ولایت بر طلاق
۷۵۰	Natural Guardianship ولایت قهری
۷۵۳	Mother's Guardianship ولایت مادر
۷۵۴	Apostate's Guardianship ولایت مرتد
۷۵۴	Descendant/ Child ولد
۷۵۴	Illegitimate Child ولدالزنا
۷۵۷	Foster Child ولد رضاعی
۷۵۸	Legal Child ولد شرعی
۷۵۸	Natural Child ولد طبیعی
۷۵۹	Legal Child ولد قانونی
۷۵۹	Child of Mistaken Intercourse ولد به شبهه
۷۶۰	Guardian / Protector ولی خاص
۷۶۰	Avenger of blood ولی دم
۷۶۰	Natural guardian ولی قهری
۷۶۱	ولی میت

۷۶۲	Gift/ Donation هدیه
۷۶۳	Match/ Equal همتایی
۷۶۳	Spouse همسر
۷۶۳	Sister همشیره
۷۶۳	rival wife هوو

ی

۷۶۴	Menopause/ Despair یائسگی
۷۶۴	Menopausal یائسه
۷۶۴	Orphan یتیم

مقدمه

الحمد لله الذي لا يبلغ مدحته القائلون، ولا يحصى نعمائه العادون، ولا يودى حقه المجتهدون، الذي لا يدركه بعدالهمم ولا يناله غوص الفطن.

حقوق خانواده در مقام یک رشته دانشگاهی در ایران نوپا است اما به لحاظ قدمت موضوع و نیز اهتمام به تدوین و تدقیق مفاد فقهی و قانونی هم‌پای حقوق تعهدات و قراردادهای اولین موضوعات و اهتمام‌های فقهی و حقوقی به‌شمار می‌رود؛ مباحث مربوط به شخصیت و اهلیت، ازدواج و طلاق و ارث همواره از همان ابتدا که سنگ بنای نهاد زندگی اجتماعی و اشتراکی گذاشته شد، در همه جوامع بخش عمده مقررات فیمابین و مباحث را تشکیل داده است.

در طول تاریخ بخش عمده‌ای از آنچه در قالب توافقات، تعهدات و مراقبات چه در قالب مدنی یا جزایی مطرح بوده، بر سر مسائل خانوادگی بوده است و قبل و بعد از اسلام در ایران یکی از شعبه‌های غنی و پرمشغله در ارجاعات عمومی به مراجع قضایی بوده است. با این همه وقتی حوزه‌ای از مباحث علمی در قالب یک رشته علمی به شیوه مدرن در می‌آید، نظر به اقتضای پژوهشی و علمی، نیز تنوع منابع مستند برای کاربردهای علمی در مراجع تقنینی، قضایی و اجرایی، به مجموعه‌های دانش در قالب فرهنگ‌ها، مراجع‌ها و منابع دست اول و دوم و سوم نیاز دارد تا پاسخ‌گوی نیازهای معاصرین، دانشمندان و پژوهشگران باشد.

از این رو در هر رشته‌ای هم چون سایر حوزه‌های توسعه نظیر صنعت، اقتصاد و ... زیرساخت‌هایی باید شکل گیرد و علی‌رغم سابقه طولانی فقهی و قانونی در حوزه حقوق خانواده و تصویب قوانین متعدد، آن چه به صورت تفکیک شده، تخصصی مختص رشته حقوق خانواده به صورت منسجم پرداخته و به نشر و چاپ رسیده باشد، بسیار اندک است و می‌توان گفت در چند دهه اخیر است که به این مهم توجه شده و در حداکثر ۱۰ سال قبل (۱۳۹۰) این رشته دایر شده و این توجه مضاعف و نیاز به چنین تألیفاتی به شدت احساس می‌گردد.

سنگ بنای منابع علمی در هر رشته بیش از هر چیز در قالب دانشنامه‌های آن حوزه و سپس در قالب کتاب‌هایی تحت عنوان «کلیات» یا «مقدمه‌ای بر علم ...» نظیر «کلیات علم اقتصاد»، «مقدمه علم حقوق» و ... تهیه می‌شود تا در آن سرفصل‌های کلی رشته و مباحث مربوط به نحو فشرده به همراه منابع نگاری قید شود و چراغ راه رهپویان آن حوزه علمی شود. برخی منابع نیز به معرفی روش تحقیق خاص آن حوزه و نیز به معرفی نظریه‌های مرتبط می‌پردازند؛ مثلاً نظریه‌های علم اقتصاد، نظریه‌های ادبی، مکتب‌های حقوقی و ... این منابع همگی صرفاً زیرساخت‌ها و زیربنای اولیه دانش و پژوهش را شکل می‌دهند.

نظر به جدیدالتأسیس بودن رشته حقوق خانواده، به‌ویژه در قالب پژوهشکده خانواده (بهمن ۱۳۹۲)، ضرورت تدوین منابعی با اشمال بر جهت‌گیری‌ها و اهداف فوق بیش از پیش نمایان گردید و کتاب حاضر با اهتمام به اصطلاح‌شناسی کاربردی سعی دارد خلأیی را در این زمینه پوشش دهد.

ابتدا در نظر بود نوعی فرهنگ اصطلاحات برای حقوق خانواده تدوین شود اما از آن جا که تاکنون مفاد قانونی حقوق خانواده به صورت مجزا در یک قالب مخصوص تدوین نشده و پراکندگی این مفاد سردرگمی ایجاد می کند، بهتر آن دیدیم که ضمن اصطلاح شناسی نسبتاً مبسوط - که متن را از قالب یک فرهنگ اصطلاحات خارج می سازد - مفاد مرتبط با عناوین اصطلاحی را نیز ذیل هر کدام برای تسهیل در پژوهش های آتی ذکر کنیم؛ و این شکل کار را به نحوی کاربردی تنسيق می داد.

علی رغم غرابت تدوین که آن را نه به فرهنگ منحصر می کند و نه به دایره المعارف حقوق خانواده که در آن مدخل ها فنی تر و مبسوط تر پرداخته می شود، به ویژه با توجه به کاربردی شدن شیوه مختار که به نظر برخی صاحب نظران با توجه به فضای فعلی وجه مفیدی به کار می دهد، در نظر گرفتیم آن را با عنوان «دانشنامه حقوقی خانواده» به چاپ برسانیم تا در عین حال خلأ ناشی از عدم یکپارچه ری مفاد قانونی حقوق خانواده نیز تا حدی پوشش داده شود.

در کتاب حاضر، اصطلاحات کاربردی حقوق خانواده از منابع موجود و نیز قوانین مربوط استخراج گردیده و ضمن مادل گذاری لاتین، در حدود یک معرفی کلی اما در عین حال تخصصی و علمی تبیین شده اند و برای روانی و سهولت استفاده دانشجویان و پژوهشگران از ریزه کاری های منبع نگاری و مستند سازی تا حد زیادی کاسته شده و منابع به صورت یکجا در پایان مدخل های مهم مستند شده اند تا برای دستیابی به اطلاعات کافی قابلیت ارجاع فراهم شود.

این کتاب حاوی ۷۰۱ مدخل می باشد که از طریق استقراء در کتب فقهی و حقوقی تحصیل شده است. برای سهولت در دسترسی خوانندگان به مطالب مرتبط زیر هر مدخل، تلاش شده است تا با پرهیز از تکرار، قوانین مرتبط احصا و دج شوند ولی در برخی از موارد گریزی از تکرار نبوده است، زیرا فرض بر این است که خوانندگان به صورت موضوعی به این دانشنامه مراجعه می نمایند و بنا نیست مانند سایر کتب از ابتدا تا انتها را بخوانند. چون هیچ کم و کاستی مطالعه کند؛ بلکه تلقی آن است که براساس نیاز مدخلی را مطالعه و عطار دارد حتی الامکان اطلاعات لازم و درخور تخصصی را در ذیل آن بیابد، بنابراین با این نگرش بعضی از مواد قانونی یا توضیحات تکرار و در مواردی نیز به مدخل دیگری ارجاع داده شده است.

این دانشنامه نیز مانند هر متن تخصصی دیگر از تألیفات صاحبان فکر و اندیشه، قدما و معاصرین بهره های فراوانی برده است و برای رعایت امانت نام مولفین به همراه سال انتشار کتاب (مطابق روش ارجاع دهی درون متنی) آمده است، ولی به منظور تقدیر بیشتر شماره صفحات مورد استفاده ذکر شده است و این بدان معنا نیست که عین متن از کتب فوق برگرفته شده است.

در واقع هدف اولیه این کتاب نخست کمک به دانشجویان برای آشنایی با اصطلاحات و دستیابی به اطلاعات اولیه علمی درباره آن هاست و دوم پوشش خلأهای کاربردی مذکور و سوم زمینه سازی برای فعالیت های علمی و پژوهشی دیگر بوده است.

بنابراین، آن چه گفته شد به معنای دور شدن متن از دقت علمی و تخصصی نیست و سعی شده تا آن جا که ممکن بوده چارچوب کلی مباحث علمی و حقوقی مرتبط با آن، با دقت فنی و تخصصی آماده و پرداخته گردد.

هر کار علمی گذشته از توجه به استانداردهای رایج علمی، طبعاً تا حد زیادی از نیازهای فضای بومی مجدد تأثیر می پذیرد و حتی وضعیت زمانی، اقتصادی و ... در آن دخیل است. کتاب حاضر نیز طبعاً در فضایی نگاشته می شود که قبل از هر چیز رفع نیازها و خلأها را مدنظر قرار داده، به ویژه هدف از آن قبل از هر چیز استفاده مراکز پژوهشی نظیر پژوهشکده خانواده، قطب علمی سایر موسسات علمی و پژوهشی است.

مؤلفین ر نظر دارند در گام های بعدی برای ارتقای این اثر از نظرات استادان، محققان، قضات، وکلا و دانش جریان رشته های حقوق بهره گیرند. این اثر مانند همه آثار تدوین شده اگر چه با نام مؤلفین منتشر می گردد ولی از پشتوانه های دیگری به ویژه استادان که در دوره های مختلف تحصیلی از خرمن علم و تقوای آنان خوش بینی شده است برخوردار بوده و آثاری نیز که در این کتاب به عنوان منابع مورد استفاده قرار گرفته اند یکی دیگر از ذخایری است که به آن ها دست یازیده شده و همیشه تلاش بر حفظ امانت و در رجحان ها نگرش علمی نقادانه به آنان داشته ایم.

قطب علمی خانواده ایرانی و اسلامی پژوهشکده خانواده دانشگاه شهید بهشتی از حامیان مادی و معنوی این اثر بوده که به صورت ویژه از رییس محترم قطب جناب آقای دکتر محمدعلی مظاهری تهرانی تقدیر و تشکر می گردد.

از استادان دوره های مختلف تحصیلی دانشگاهی و حوزه کمال سپاس و قدردانی را دارد. امید است اکنون که این اثر با همکاری خانم دکتر فرزانه ملا سینی و همکاران ارجمند در انتشارات جنگل جاودانه به ویژه آقایان امین لشکری و مجتبی سجادی به زود در طبع آراسته می گردد قدمی مؤثر در راستای احیای حقوق و اقامه عدل به ویژه در حوزه نهاد بنیاد خانواده باشد. اگرچه تدوین این اثر حدود چهار سال (بهمن ماه ۱۳۹۰) طول کشید اما به واسطه اشتغال و بارها مورد بازنگری و تدقیق قرار گرفته است ولی قطعاً کاستی هایی دارد که از همه اندیشمندان و کسانی که به مطالعه آن اهتمام می نمایند درخواست داشته تا با اظهار نظر خود به ویژه نقد عالمانه، ما را در ارتقای این اثر مساعدت نمایند.

اللهم وفقنا لما تحب و ترضی و لله عاقبه الامور

دکتر محمد روشن (دانشیار عضو هیأت علمی دانشگاه شهید بهشتی)

محمد صادقی (دانش آموخته دانشگاه امام صادق علیه السلام)

m-roshan@sbu.ac.ir

زمستان ۱۳۹۴

مصادف با ربیع الاول ۱۴۳۶